

TEISĖJŲ TARYBA
NUTARIMAS

**DĖL ŠAKINIO LIETUVOS TEISMŲ SISTEMOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS
VEIKSMŲ PLANO 2022–2025 METAMS IR JO ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANO
2022–2023 METAMS PATVIRTINIMO**

2022 m. vasario 25 d. Nr. 13P-46-(7.1.2.)
Vilnius

Teisėjų taryba,
vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 27 punktu, Teisėjų tarybos darbo reglamento, patvirtinto Teisėjų tarybos 2017 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 13P-30-(7.1.2) „Dėl Teisėjų tarybos darbo reglamento patvirtinimo“, 21.30 papunkčiu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos, patvirtintos 2015 m. kovo 10 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programos patvirtinimo“ Nr. XII-1537, 8, 41, 43 punktais, n u t a r i a:

1. Patvirtinti:

1.1. Šakinį Lietuvos teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų planą 2022–2025 metams (toliau – Veiksmų planas) (pridedama).

1.2. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių planą 2022–2023 metams (toliau – Priemonių planas) (pridedama).

2. Nustatyti, kad Nacionalinės teismų administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo atlieka centrinio už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą visoje teismų sistemoje atsakingo subjekto funkcijas Veiksmų planui įgyvendinti ir koordinuoti korupcijai atsparios aplinkos teismuose kūrimą.

3. Pripažinti netekusiu galios Teisėjų tarybos 2012 m. spalio 12 d. nutarimą Nr. 13P-157-(7.1.2) „Dėl Lietuvos Respublikos teismų antikorupcinės programos patvirtinimo“.

4. Paskelbti šį nutarimą Teisės aktų registre ir Veiksmų planą vykdančių teismų sistemos subjektų interneto svetainėse.

5. Pavesti teismų pirmininkams ir Nacionalinės teismų administracijos bei Nacionalinės teismų administracijos mokymo centro vadovams supažindinti visus darbuotojus su šiuo nutarimu ir juo patvirtintu Veiksmų planu ir Priemonių planu bei paskirti už Veiksmų plano ir Priemonių plano vykdymą atsakingus asmenis.

Pirmininkė

Sigita Rudėnaitė

Sekretorius

Ramūnas Gadliauskas

PATVIRTINTA
Teisėjų tarybos
2022 m. vasario 25 d.
nutarimu Nr. 13P-46-(7.1.2.)

LIETUVOS
TEISMAI

Teisėjų taryba,

pripažindama, kad Lietuvos Respublikos teismai (toliau – teismai) įvairiomis formomis susiduria su neteisėto kišimosi į teisingumo vykdymo veiklą bandymais; taip pat, jog korupcijos apraiškų egzistavimas teismuose nėra suderinamas su teisingumo vykdymu ir griaua visuomenės ir valstybės pasitikėjimą teismų vykdomu teisingumu, menkina išskirtinį teismo, kaip teisingumą vykdančios institucijos, konstitucinį statusą bei teisinės valstybės principą;

taip pat pripažindama korupcijos rizikos ir apraiškų egzistavimo galimybę teismų, teismų savivaldos institucijų, Nacionalinės teismų administracijos (toliau – Administracija) ir jai pavaldžios įstaigos Nacionalinės teismų administracijos mokymo centro (toliau – Mokymo centras) (toliau visi kartu – teismų sistema) veikloje;

įvertindama, kad teismų sistemoje veikianti kovos su korupcija sistema turi būti grindžiama efektyvumo ir rezultatyvumo kriterijais, užtikrinančiais korupcijos netoleruojančią ir neteisėtam poveikiui teismuose atsparią aplinką;

pareikšdama, kad teismų sistemoje negali egzistuoti jokie neteisėtą poveikį teisingumo vykdymui galintys lemti reiškiniai;

siekdama sukurti veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą, mažinančią korupcijos rizikos teismų sistemoje grėsmes, prisidedama prie valstybės pastangų kovoje su korupcija Lietuvoje, įvertinusi tai, kad:

- 1) nors tiek tarptautiniais, tiek nacionaliniais korupcijos tyrimais stebimi teigiami korupcijos masto šalyje pokyčio ir perspektyvos vertinimai, tačiau visuomenė ir valstybė susiduria su korupcija. Tam, kad korupcijos, kaip reiškinio, mastas sumažėtų, turi būti nustatytos veiksmingos (realios, o ne deklaratyvios) kovos su ja priemonės;
- 2) tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2021“ duomenys liudija negatyvų teismų vertinimą atsparumo korupcijai klausimais. Nors pastebimas skirtumas tarp suvokiamos korupcijos ir korupcinės patirties, teismai nurodomi kaip viena iš institucijų, kuriose korupcija paplitusi labiausiai;
- 3) korupcija gali pasireikšti ir reiškiasi įvairiose veiklos srityse. Pastarųjų metų atvejai, kuomet teismų sistemos darbuotojai¹ įtariamai prisidėję prie neteisėto poveikio teisingumo vykdymui,

¹ Čia ir toliau vartojamas teismų sistemos darbuotojo terminas apima teisėjus, teismų ir kitų teismų sistemos institucijų valstybės tarnautojus bei darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, visuomenės atstovus, dalyvaujančius teismų savivaldos institucijų, sudaromų komisijų veikloje.

- ne tik indikuoja nepakankamas pastangas korupcijos prevencijos srityje, bet taip pat mažina visuomenės pasitikėjimą teismais;
- 4) korupcijos prevencija teismų sistemoje vykdoma vadovaujantis 2012 m. spalio 12 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-157-(7.1.2) patvirtinta Teismų antikorupcine programa bei 2012 m. gruodžio 17 d. Administracijos direktoriaus įsakymu Nr. 6P-145-(1.1) patvirtinta Administracijos antikorupcine programa, kurios yra praradusios aktualumą, todėl tikslinga jas atnaujinti;
 - 5) remiantis Administracijos vidaus audito skyriaus 2019 m. spalio 16 d. audito ataskaitoje Nr. 1VA-5-(8.3) „Korupcijos rizikos valdymo vertinimo Lietuvos Respublikos teismuose ir Nacionalinėje teismų administracijoje vidaus auditas“ pateiktomis išvadomis, korupcijos prevencija teismuose ir Administracijoje vykdoma nepakankamai atsakingai ir efektyviai; neretai korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos tik formaliai vykdant Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus reikalavimus, patvirtintos priemonės dažnai nėra orientuotos į konkrečius rezultatus, todėl nėra itin veiksmingos;
 - 6) nėra vertinamas vykdomų ar įvykdytų korupcijos prevencijos priemonių efektyvumas. Nesant nustatytų korupcijos prevencijos priemonių vertinimo kriterijų ir jų reikšmių, sudėtinga vertinti teismuose ir Administracijoje įgyvendintų priemonių efektyvumą ir apibrėžti konkrečius jomis pasiektus rezultatus antikorupcinės veiklos srityje;
 - 7) Korupcijos prevencijos įstatymu reglamentuojamas atsparumo korupcijai lygio nustatymas, kurį atliekant bus vertinamos taikomos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės, jų kokybė bei pasiekti rezultatai, suteiks galimybę įvertinti korupcijos prevencijos veiklos teismų sistemoje rezultatyvumą, o sisteminis taikomų priemonių vertinimas leis identifikuoti tobulintinas sritis bei reikalingas naujas priemones;
 - 8) korupcijos prevencija teismuose yra decentralizuota, šią funkciją teismų sistemoje paprastai vykdo darbuotojai, kurių tiesioginės funkcijos ir atsakomybės yra kitos; dėl žmogiškųjų išteklių trūkumo (nepakankamo jų finansavimo, darbuotojų kaitos) korupcijos prevencijos veikla atliekama fragmentuotai ir nenuosekliai; teismų sistemos darbuotojų žinios, įgytos mokymuose bei dirbant šioje srityje, dažnai nėra išsamios, specifiskai pritaikytos teismų sistemai; iki šiol korupcijos prevencijos teismų sistemoje efektyvumui nebuvo skiriamas pakankamas finansavimas, teismų sistemoje nėra įsteigtos korupcijos prevencijos klausimus teismų sistemoje kuriojančių pareigūnų pareigybės;
 - 9) svarbu imtis koordinuotų veiksmų, siekiant mažinti korupcijos riziką teismų sistemoje. Kuriant sisteminiu požiūriu grindžiamą neteisėtam poveikiui nepakankiā aplinkā, užtikrinančią korupcijos prevenciją teismų sistemoje, įgyvendinant Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos įgyvendinimo 2020–2022 metų tarpinstituciniame veiklos plane Teisėjų tarybai bei Administracijai numatytą priemonę 2.3.1, turi būti steigiamas centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą visoje teismų sistemoje atsakingas subjektas;
 - 10) korupcijai atsparios aplinkos kūrimo ir korupcijos rizikos mažinimo priemonių vykdymo teismų sistemoje koordinavimo bei sistemingai vykdomos korupcijos prevencijos veiklos priežiūrai užtikrinti svarbu nustatyti racionaliai veikiantį korupcijos prevencijos priemonių vykdymo stebėsenos mechanizmą;
 - 11) korupcijai atsparios aplinkos teismuose kūrimas įmanomas tik visų teismų sistemoje dirbančių žmonių pastangomis: aiškia ir nuoseklia teismų sistemos vadovų pozicija ir lyderyste priimanant sprendimus korupcijos prevencijos srityje, į ją apimančius procesus

įtraukiant ir kitus darbuotojus. Korupcijai atspari aplinka ir jos kūrimas turi būti vertinamas kaip reikšminga teismų sistemos institucijų organizacinės kultūros sudėtinė dalis;

- 12) teismų vadovų vaidmuo korupcijos prevencijos srityje turi būti reikšmingas, todėl svarbu stiprinti teismų vadovų kompetencijas, būtinas efektyviai organizuoti teismo veiklą, be kita ko ir kurti korupcijai atsparią aplinką, kaip neatsiejamą šio darbo komponentą;
- 13) vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas, veikiantis Administracijoje pagal Teisėjų tarybos 2019 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 13P-55-(7.1.2) patvirtintą Teismų sistemos vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo administravimo tvarkos aprašą, yra nepopuliarus ir praktiškai nenaudojamas;
- 14) vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu negaunami pranešimai apie korupcijos apraiškas teismų sistemoje, ir tai rodo, kad teismų sistemos darbuotojai mažai žino apie vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, ir (arba) kad tai lemia kitos – subjektyvios priežastys: teismų sistemos darbuotojai negeba atskirti, ar tam tikras veiksmas, sprendimas gali būti laikomas pažeidimu, apie kurį turėtų pranešti, arba tiesiog netiki, kad ši sistema veiksminga, todėl būtina kelti teismų sistemos darbuotojų sąmoningumą, ugdyti nepakantumą korupcijai ar kitokioms neteisėtoms apraiškoms, taip pat asmeninę atsakomybę už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, paskatinti juos, pastebėjus korupcinio ar kitokio neteisėto poveikio reiškinius, nelikti abejingus, nedvejojant apie tai pranešti per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą ar kitais būdais;
- 15) nepakantumo korupcijai principo įsisąmoninimas svarbus pasirenkant tinkamą elgesio standartą susidūrus su netikėta korupcinio pobūdžio situacija. Aukštas sąmoningumas neabejotinai susijęs tiek su stipresniu kolegų pasitikėjimu vieni kitais, tiek išorės subjektų, su kuriais bendraujama darbinėje veikloje, pasitikėjimu teismų sistemos darbuotojais, pasitikėjimu pačiomis įstaigomis bei teismų sistema apskritai;
- 16) išugdžius kuo aukštesnį sąmoningumo ir nepakantumo korupcijai teismų sistemos bendruomenėje lygį, teismų sistema bus vis labiau atspari tiek vidaus, tiek išorės subjektų korupcinio ar kitokio neteisėto pobūdžio poveikiui. Todėl didžiausias dėmesys korupcijos prevencijos srityje, nepaneigiant ir į kitus subjektus nukreiptų priemonių svarbos, turi būti skiriamas teismų sistemos darbuotojų švietimui, apimančiam teismų sistemos vidaus subjektus bei procesus;
- 17) aukštesniam teismų sistemos darbuotojų sąmoningumui ir didesniai aktyvumui korupcijos prevencijos srityje pasiekti būtina sistemingai ir nepertraukiamai kurti ir vystyti antikorpacinę kultūrą, skleisti informaciją apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones, organizuoti mokymus, diskusijas, kitus renginius, įtraukiant kuo daugiau teismų sistemos darbuotojų bei visuomenės atstovų, raginant juos dalyvauti korupcijos prevencijos veikloje;
- 18) svarbu užtikrinti vieningą elgseną principingo korupcijos teismų sistemoje netoleravimo klausimais. Vykdam Korupcijos prevencijos įstatyme įtvirtintą pareigą kiekvienai institucijai turėti antikorpacinio elgesio taisykles, kuriose nustatomi pagrindiniai darbuotojų skaidrios veiklos ir antikorpacinio elgesio reikalavimai, kuriomis siekiama užtikrinti sąžiningumą, atsakingumą, korupcijos netoleravimą, teismų sistemos bendruomenėje taikytinas bendras antikorpacinio elgesio kodeksas, kaip teismų sistemos antikorpacinio elgesio standartas;
- 19) teismų sistemos darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas, gauna darbo užmokestį ir neturi teisės už jų vykdymą gauti jokio papildomo atlygio jokiais formomis;

- 20) siekiant maksimaliai mažinti korupcijos rizikas, visoje teismų sistemoje taikytina nulinė dovanų politika;
 - 21) pasitikėjimui teismais, teismų sistemos atvirumui didinti reikalingas dar didesnis visuomenės įsitraukimas į teisminės valdžios vykdomos veiklos procesus. Tikslinga pasitelkti įvairius būdus visuomenės atstovams dalyvauti teismų sistemos veiklos procesuose užtikrinti, įskaitant visuomenės įtraukimą į sprendimų priėmimą;
 - 22) teismo savanorių kaip visuomenės atstovų glaudus tiesioginis kontaktas tiek su teismo sistemos darbuotojais, tiek su teismo proceso dalyviais svarbus formuojant jų pačių bei į teismą besikreipiančių asmenų pozityvią patirtį teismuose, todėl ypatingai svarbu plėsti bei stiprinti savanorių tarnybą teismuose;
 - 23) visuomenės įsitraukimo turi būti siekiama ir įvairiomis komunikacijos formomis, visuomenės švietimu apie teismų darbą bei savalaikiu informavimu apie korupcijos prevencijos veiklą teismuose, netoleruojamas korupcinio pobūdžio apraiškas bei šiais klausimais priimtus sprendimus;
 - 24) teismų sistemos skaidrumui reikšmingi įgyvendinant GRECO² rekomendacijas teisėjų atrankos ir vertinimo procedūrose atlikti teisinio reguliavimo pokyčiai yra pagrindas tolesniam teisėjų atrankos ir vertinimo mechanizmo skaidrumo stiprinimui;
 - 25) teisėjų ir teismų darbuotojų skaičiaus bei jų pateiktų viešųjų ir privačių interesų deklaracijų skaičiaus santykis indikuoja viešųjų ir privačių interesų deklaravimo trūkumus; atsižvelgiant į teisminės valdžios atstovams keliamus aukštus nepriekaištingos reputacijos, kuri neatsiejamai susijusi ir su prielaidų viešųjų ir privačių interesų konfliktams kilti išvengimu, reikalavimus, būtina užtikrinti savalaikį privačių interesų deklaravimą;
 - 26) įgyvendinus rekomendacijas bylų skirstymo procedūroms tobulinti, Privačių interesų registro duomenys apie deklaruotus ryšius su juridiniais ir fiziniais asmenimis bus naudojami automatizuotame bylų skirstymo procese: objektyvaus, nešališko ir skaidraus bylų paskirstymo proceso stiprinimo rezultatai priklausys nuo atsakingo teisėjų viešųjų ir privačių interesų deklaravimo, pateikiant duomenis, didinančius sąsajų su kitais asmenimis, dėl kurių gali kilti interesų konflikto rizika, identifikavimo tikimybę, todėl ypatingai svarbus bet kurių privačių santykių, dėl kurių gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas, deklaravimas;
 - 27) didinant teismų sistemos skaidrumą, būtina tęsti teismų sistemos institucijų veiklos atskaitomybę visuomenei;
 - 28) nacionalinės korupcijos prevencijos politiką įgyvendinantys teisės aktai nustato pagrindinius korupcijos prevencijos principus bei vykdytinas priemones;
 - 29) konstitucinis teismų nepriklausomumo principas suponuoja teismų organizacinį savarankiškumą ir savivaldą;
- atsižvelgdama į Teisėjų tarybai, kaip vykdomajai teismų savivaldos institucijai, užtikrinančiai teismų ir teisėjų nepriklausomumą, kompetenciją,

p r i m a šakinį Lietuvos teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų planą:

² Europos Tarybos valstybių prieš korupciją grupė (*angl. Group of States against Corruption*).

ŠAKINIS LIETUVOS TEISMŲ SISTEMOS KORUPCIJOS PREVENCIJOS VEIKSMŲ PLANAS

2022–2025 METAMS

I SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS, UŽDAVINIAI, SUBJEKTAI

1 straipsnis

Veiksmų plano tikslas

Šakinio Lietuvos teismų sistemos korupcijos prevencijos veiksmų plano (toliau – Veiksmų planas) tikslas – kurti korupcijai ir bet kokio pobūdžio neteisėtai įtakai atsparią teismų sistemą, šalinti korupcijos rizikos teismų sistemoje grėsmes.

2 straipsnis

Veiksmų plano uždaviniai

1. Veiksmų plano tikslo siekiama įgyvendinant šiuos Veiksmų plano uždavinius:
 - a) antikorupcinio sąmoningumo teismų sistemoje didinimu;
 - b) veiklos skaidrumo ir atvirumo užtikrinimu;
 - c) korupcijos prevencijos veiklos koordinavimu.
2. Veiksmų plano uždaviniams įgyvendinti Veiksmų plano vykdymo laikotarpiu numatomos priemonės, kuriomis siekiama ugdyti antikorupcinę kultūrą bei stiprinti teismų sistemos darbuotojų kompetencijas korupcijos prevencijos srityje, didinti korupcijos prevencijos veiklos veiksmingumą teismų, teismų savivaldos institucijų, Administracijos ir Mokymo centro veikloje bei plėtoti teisminės valdžios institucijų atvirumą visuomenei, kad šios nuomonė būtų pagrįsta asmenine pozityvaus pobūdžio patirtimi.

3 straipsnis

Veiksmų planą įgyvendinantys subjektai

Už Veiksmų plano įgyvendinimą atsakingi subjektai:

- a) teismų pirmininkai, teismų savivaldos institucijų, Administracijos ir Mokymo centro vadovai;
- b) centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas;
- c) už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai teismuose;
- d) kiekvienas teismų sistemos darbuotojas.

II SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO PRINCIPAL, TEISMŲ SISTEMOS VERTYBĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

4 straipsnis

Veiksmų plano ir korupcijai atsparios aplinkos teismų sistemoje įgyvendinimo principai

Planuojant bei vykdant priemones Veiksmų plano uždaviniams įgyvendinti ir kuriant korupcijai atsparią aplinką teismų sistemoje, laikomasi šių pagrindinių principų:

- a) teisėtumo, reiškiančiu, kad teismų sistemą sudarančioms įstaigoms pavestos funkcijos vykdomos teisės aktais nustatyta tvarka;
- b) įsitraukimo, reiškiančiu, kad už korupcijos prevenciją teismų sistemoje atsakingi visi joje dirbantys asmenys; teismų sistema skatina savo darbuotojus ir visuomenę dalyvauti korupcijos prevencijos veikloje;
- c) atvirumo, reiškiančiu, kad teismų sistema yra atvira visuomenei, pozityvioms iniciatyvoms ir bendradarbiavimui;
- d) sistemiškumo, reiškiančiu, kad korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių veiksmingumas bei naujų priemonių planavimas grindžiamas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių ir įgyvendinimo rezultatų analize;
- e) atsakomybės neišvengiamumo, reiškiančiu, kad teismų sistema netoleruoja neatskleistų viešųjų ir privačių interesų konfliktų, jokios kitos formos korupcijos apraiškų, tarp jų – piktnaudžiavimo einamomis pareigomis ar bet kokio neteisėto ar neleistino poveikio teismų sistemos darbui;
- f) pasitikėjimo, reiškiančiu, kad korupcijos rizikų valdymas grindžiamas savalaikiu informavimu apie pastebėtus galimo neteisėto poveikio atvejus, garantuojat visišką pranešėjo anonimiškumą ir apsaugą.

5 straipsnis

Teismų sistemos vertybės bei įsipareigojimai

Planuojant bei vykdant priemones Veiksmų plano uždaviniams įgyvendinti, gerbiamos šios teismų sistemos vertybės bei įsipareigojimai:

1. Kovos su korupcija ir korupcijai atsparios aplinkos kūrimas teismų sistemoje ir taikomos priemonės negali pažeisti teisėjo nepriklausomumo principo.
2. Teismų sistemoje laikomasi absoliutaus nepakantumo korupcijai politikos principo:
 - a) teismų sistemoje netoleruojamos jokios korupcinio pobūdžio apraiškos;
 - b) teismų sistemoje kryptingai bei nuosekliai tobulinant vykdomos veiklos procesus, didinant efektyvumą bei rezultatų kokybę, eliminuojama korupcijos pasireiškimo tikimybė;
 - c) įtardamas galimas korupcijos apraiškas, kiekvienas teismų sistemos darbuotojas apie tai praneša vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu ar kitais būdais informuodamas kompetentingas institucijas.
3. Teismų sistemoje sistemingai ir nepertraukiamai kuriama ir vystoma antikorupcinė kultūra:
 - a) organizuojant teismų sistemos darbuotojų mokymus, užtikrinamos galimybės didinti teismų sistemos darbuotojų kompetencijas korupcijos prevencijos srityje;
 - b) teismų sistemos darbuotojai vidinėmis priemonėmis skatinami aktyviai dalyvauti korupcijos prevencijos veikloje, akcentuojant kiekvieno asmens indėlį siekiant bendro tikslo.
4. Teismų sistemoje užtikrinama informacijos apie korupcijos prevenciją sklaida:
 - a) teismų sistemos darbuotojams reguliariai primenama apie korupcijos prevencijos reikšmę, viešai skelbiamos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės, jų tikslai, vykdomos korupcijos prevencijos priemonės, jų rezultatai;

- b) teismų sistemos darbuotojai ir visuomenė informuojami apie nustatytus korupcinio pobūdžio pažeidimus ir jų tyrimo rezultatus;
 - c) šios informacijos sklaidą teismų sistemos bendruomenėje užtikrina už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai bei komunikacijos specialistai.
5. Teismų sistemoje laikomasi bendro antikorpucinio elgesio standarto:
- a) teismų sistemos darbuotojai elgiasi taip, kad teismų sistemos veiklą veikiantys išoriniai, vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai nesudarytų prielaidų korupcijai pasireikšti;
 - b) antikorpucinio elgesio standartą teismų sistemai tvirtina Teisėjų taryba.
6. Teismų sistemos darbuotojai veikia įstatymų viršenybės, žmogaus teisių užtikrinimo interesais, vengia viešųjų ir privačių interesų konfliktų:
- a) teismų sistemos darbuotojai gerbia žmogų ir pagrindines jo teises bei laisves, valstybę, jos institucijas ir įstaigas bei laikosi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų;
 - b) teismų sistemos darbuotojai, eidami pareigas ir vykdydami jiems pavestas funkcijas, nesiekia naudos sau ar kitiems su jais susijusiems asmenims, o apie iškilusį viešųjų ir privačių interesų konfliktą informuoja tiesioginį vadovą ar už korupcijos prevenciją atsakingą asmenį;
 - c) teismų sistemos darbuotojai deklaruoja bet kuriuos santykius, kurie galėtų sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą, net jei jų neprivalo deklaruoti pagal teisės aktų reikalavimus;
 - d) Teisėjų taryba patvirtina viešųjų ir privačių interesų deklaravimo gaires teismų sistemos darbuotojams;
 - e) teismų pirmininkai imasi organizacinių priemonių viešųjų ir privačių interesų deklaravimo stebėsenai užtikrinti.
7. Teismų sistemoje taikoma nulinė dovanų politika:
- a) teismų sistemos darbuotojai neteikia ir nepriima dovanų, pinigų ar paslaugų, išskirtinių lengvatų ir nuolaidų iš asmenų ar organizacijų, siekiančių daryti įtaką dėl jų einamų pareigų bei vykdomų funkcijų;
 - b) Teisėjų taryba patvirtina rekomendacijas dėl teismų sistemoje taikytinos nulinės dovanų politikos.
8. Teismų sistemoje užtikrinamas vykdomos veiklos skaidrumas:
- a) teismų sistemos veikla, kiek jos neriboja teisės aktuose nustatyti konfidencialumo bei asmens duomenų apsaugos reikalavimai, turi būti vieša bei atvira;
 - b) kilus abejonių dėl savo elgesio atitinkamoje situacijoje, teismų sistemos darbuotojai informuoja apie tokią situaciją tiesioginį vadovą ar už korupcijos prevenciją atsakingą asmenį, kartu sprendžia kilusį klausimą arba kreipiasi konsultacijos;
 - c) teismų sistemos darbuotojai vengia neoficialių susitikimų klausimams, susijusiems su jų vykdomomis funkcijomis, aptarti, jei būtina susitikti – tokius susitikimus išviešina;
 - d) teismų sistemos institucijų vadovai viešina savo darbotvarkes savo institucijos interneto svetainėje.
9. Korupcijos prevencija teismų sistemoje vykdoma koordinuotai:
- a) Administracijoje steigiamas centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas;
 - b) centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas bendradarbiauja su teismų, teismų savivaldos institucijų, Administracijos ir Mokymo

- centro vadovais bei už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą šiose institucijose atsakingais subjektais;
- c) teismų sistemos institucijos bei darbuotojai, kilus klausimams, kreipiasi pagalbos į centrinį už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą subjektą, šis juos konsultuoja bei teikia metodinę pagalbą;
 - d) centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas vysto bendradarbiavimą su kitomis institucijomis korupcijos prevencijos srityje.
10. Teismų sistemoje vykdoma korupcijos prevencijos veiklos stebėseną:
- a) teismų sistemoje atliekamas atsparumo korupcijai lygio nustatymas bei stebimi šio vertinimo rezultatų pokyčiai;
 - b) korupcijos prevencijos rezultatyvumas vertinamas remiantis Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijais, atsparumo korupcijai lygio nustatymo rezultatų pokyčiais bei atsižvelgiant į kitų tyrimų išvadas;
 - c) teismų sistemoje užtikrinamas informacijos, reikalingos išsamiam vykdomos korupcijos prevencijos veiklos vertinimui, fiksavimas.

III SKYRIUS

VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR ATNAUJINIMAS

6 straipsnis

Veiksmų plano įgyvendinimas

1. Veiksmų planas įgyvendinamas pagal priemonių planą (toliau – Priemonių planas). Priemonių plane numatomos Veiksmų plano įgyvendinimo priemonės, siekiami rezultatai, jų įvykdymo terminai, vykdytojai bei vertinimo kriterijai.
2. Veiksmų plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai pagal kompetenciją yra teismai, teismų savivaldos institucijos, Administracija ir Mokymo centas.
3. Veiksmų plano įgyvendinimą ir Priemonių plano vykdymą koordinuoja centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas.
4. Priemonių plane numatyti priemonių vykdytojai atsako už jiems pavestų priemonių įvykdymą nustatytais terminais. Jei nurodomi keli priemonės vykdytojai, atsakingu vykdytoju ar priemonės įgyvendinimą koordinuojančiu vykdytoju, kuriam kiti vykdytojai padeda vykdyti priemonę, laikomas tas, kuris nurodytas pirmas priemonės vykdytojų sąrašė.
5. Įgyvendinant priemones, bendradarbiaujama su kitomis įstaigomis, struktūriniais padaliniais ir juose dirbančiais asmenimis, vykdančiais korupcijos prevenciją ir kontrolę. Bendradarbiavimas apima keitimąsi informacija, pasiūlymų teikimą, reagavimą į gautus pasiūlymus, veiksmų derinimą, metodinės pagalbos teikimą, kitus veiksmus, būtinus korupcijos prevencijai vykdyti. Bendradarbiavimas grindžiamas teisėtumo, sąžiningumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, viešumo ir konfidencialumo derinimo principais.

7 straipsnis

Veiksmų plano stebėseną ir atskaitomybę

1. Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo stebėseną atlieka centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas ir teismų sistemos institucijų už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai.
2. Apie Priemonių plane numatytos priemonės įvykdymą priemonės vykdytojas informuoja už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą subjektą, kuris nedelsdamas el. paštu informaciją pateikia centriniam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam subjektui.

3. Informacija apie tęstinio pobūdžio priemonės vykdymą centriniam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam subjektui teikiama kas ketvirtį. Informacija apie tęstinio pobūdžio priemonės vykdymą centriniam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam subjektui gali būti teikiama ir dažniau, šiam tokios informacijos pareikalavus.

4. Centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas kiekvienais metais atlieka Priemonių plano įgyvendinimo vertinimą, kuriame pasisako apie įvykdytas Priemonių plano priemones bei kliūtis, dėl kurių nėra ar nebus laiku įvykdytos tam tikros priemonės.

5. Priemonių plano įgyvendinimo už praėjusius kalendorinius metus vertinimo ataskaita iki kovo 1 d. pateikiama Teisėjų tarybai bei Administracijos Vidaus audito skyriui.

6. Veiksmų plano įgyvendinimo veiksmingumo vertinimo kriterijai ir jų siekiamos reikšmės pateikiamos Veiksmų plano priede.

8 straipsnis

Veiksmų plano ir (ar) Priemonių plano peržiūrėjimas ir atnaujinimas

1. Kiekvienais metais Veiksmų planas peržiūrimas ir, prireikus, koreguojamas, pildomas. Priemonių planas tvirtinamas kasmet ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 1 d. Prireikus Veiksmų planas ir Priemonių planas gali būti peržiūrimi ir tikslinami dažniau, nei kartą per metus.

2. Veiksmų planas bei Priemonių planas peržiūrimi, keičiami ir (ar) papildomi, atsižvelgiant į Nacionalinės kovos su korupcija programoje numatytas priemones (kurios Priemonių plane gali būti tikslinamos ar papildomos, jų vykdymas detalizuojamas, numatant atskiras priemones ir pan.), korupcijos rizikos analizės metu gautus duomenis, vidaus audito rekomendacijas, esamą korupcijos prevencijos praktiką, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pasiūlymus ir rekomendacijas, nustatytus korupcijos faktus. Į Priemonių planą turi būti įtraukiamos ir priemonės, skirtos mažinti korupcijos riziką veiklos srityse, kuriose, atlikus korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą, nustatyta, kad egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė.

3. Teismai, teismų savivaldos institucijos, Administracija ir Mokymo centas siūlymus dėl Veiksmų plano bei Priemonių plano keitimo ir (ar) papildymo teikia centriniam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingam subjektui.

4. Centrinis už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas subjektas gautas pastabas ir siūlymus dėl Veiksmų plano nuostatų bei Priemonių plano pakeitimo ar tobulinimo išnagrinėja ir, priklausomai nuo pateiktų siūlymų ir pastabų įvertinimo, imasi atitinkamų veiksmų (parengia Veiksmų plano pakeitimo projektą, siūlo į Priemonių planą įtraukti naujas priemones, parengia, derina teisės aktų projektus ir pan.).

5. Visuomenė ir suinteresuoti subjektai taip pat turi teisę teikti siūlymus dėl Veiksmų plano nuostatų atnaujinimo per visą Veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpį. Šie siūlymai teikiami ir nagrinėjami šio straipsnio 3–4 dalyse nustatyta tvarka.

6. Veiksmų planas bei Priemonių planas keičiami ir (ar) papildomi Teisėjų tarybos nutarimu.

9 straipsnis

Veiksmų plano įgyvendinimo šaltiniai

1. Priemonių plane numatytos ir finansavimo reikalaujančios priemonės yra įgyvendinamos iš valstybės biudžeto asignavimų. Už reikalingų lėšų planavimą pagal kompetenciją atsako atitinkami Priemonių plane nurodyti subjektai.

2. Veiksmų planui finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10 straipsnis

Veiksmų plano įsigaliojimas

Veiksmų planas įsigalioja jį patvirtinus.

11 straipsnis

Veiksmų plano viešinimas

1. Su Veiksmų planu supažindinami visi už Veiksmų plano įgyvendinimą bei Priemonių plane numatytų priemonių vykdymą atsakingi subjektai.
 2. Veiksmų planas ir Priemonių planas skelbiami Teisės aktų registre.
 3. Veiksmų planas ir Priemonių planas, kita su Veiksmų plano įgyvendinimu ir vertinimu susijusi informacija skelbiama Administracijos interneto svetainėje teismai.lt, skiltyje „Korupcijos prevencija“.
-

**VEIKSMŲ PLANO VEIKSMINGUMO VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ SIEKIAMOS
REIKŠMĖS 2025 METAIS**

Vertinimo kriterijus	Kriterijaus reikšmės	
	2021 m.	2025 m.
VEIKSMŲ PLANO TIKSLAS – KURTI KORUPCIJAI IR BET KOKIO POBŪDŽIO NETEISĖTAI ĮTAKAI ATSPARIĄ TEISMŲ SISTEMĄ, ŠALINTI KORUPCIJOS RIZIKOS TEISMŲ SISTEMOJE GRĖSMES.		
1 uždavinys – antikorupcinio sąmoningumo teismų sistemoje didinimas.		
Teismų sistemos atstovų, žinančių apie vykdomas korupcijos prevencijos priemones, dalis.	–	10 proc. didesnis nei nustatytas 2022 m., atlikus tolerancijos korupcijai tyrimą
Pranešimų apie galimus skaidrumo reikalavimų pažeidimus teismų sistemoje skaičius.	0	25 proc. išaugęs (lyginant su 2021 m.) pranešimų apie galimus skaidrumo reikalavimų pažeidimus teismų sistemoje skaičius
2 uždavinys – veiklos skaidrumo ir atvirumo užtikrinimas.		
Gyventojų, manančių, kad teismai yra korumpuoti, dalis.	38 proc. ³	28 proc.
Gyventojų, teismų veiklą vertinančių gerai ir labai gerai, dalis.	44 proc. ⁴	50 proc.
3 uždavinys – korupcijos prevencijos veiklos koordinavimas.		
Priemonių, numatytų Veiksmų plano priemonių planuose, įgyvendinimas.	–	Įgyvendinta ne mažiau kaip 90 proc. numatytų priemonių

³ Lietuvos korupcijos žemėlapis 2021.

⁴ Gyventojų nuomonė apie teisėsaugos institucijas ir viešojo saugumo situacijos vertinimas (2020 m. tyrimas).

<p>Antikorupciniu požiūriu įvertintų norminių teisės aktų projektų skaičiaus santykis su visų priimtų norminių teisės aktų projektų skaičiumi.</p>	-	<p>10 proc. daugiau antikorupciniu požiūriu įvertintų Administracijos ir Teisėjų tarybos priimtų teisės aktų projektų, nei nustatyta 2022 m.</p>
--	---	--

